

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਾਰਚ 2, 1984

March 2, 1984

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol. 3 No. 8 Weekending March 2, 1984
Editor's Res. PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ — 48 ਕਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 48 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤੀਹ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਖਬਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰੀਪੋਰਟ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ ਵਿਚ 11 ਕਤਲ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਅੰਧਾਧੁੰਧ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੱਠ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਲਾਕ ਹੋਏ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੱਤ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮਰਨ ਕੰਢੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਸਾਦ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਭੈਣੀ ਮੀਰਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਿੰਦੂ ਕਤਲ ਹੋਏ, 12 ਜ਼ਖਮੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ 9 ਕਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਲੋਪੋਕੀ ਤੇ ਅਮਰਕੋਟ ਵਿਚ ਅੱਠ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਰਜਨਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਦਾ ਇਕ ਲੜਕਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਲੀਡਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ਦ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਿਖੀਵਿੰਡ ਵਿਚ ਕਤਲ

ਭਿਖੀਵਿੰਡ ਵਿਚ 3 ਕਤਲ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ। 4 ਜ਼ਖਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਬੰਬ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਮਾਈਆਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਅਤਿਵਾਦੀ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਗਏ ਤਾਂ ਇਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਚੰਬੇਲੀ ਗਿਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਮੰਦਰ ਤੇ ਬੰਬ ਸੁਟ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਚੁੰਗੀ ਮੁਹੱਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਨਾਥ ਕੋਲ ਗਏ ਤੇ ਦੂਜੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਗਦੀਸ਼ ਨਾਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਪਰ ਉਥੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਨੇ ਰਾਤ ਕਟਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਬਾਹਰ ਖੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਮੰਦਰ ਤੇ ਵੀ ਬੰਬ ਸੁਟਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜੰਮ ਕੇ 6 ਘੰਟੇ ਲੜਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜੰਮ ਕੇ 6 ਘੰਟੇ ਗੋਲੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਪੁਲਸੀਆ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਲਾਸ਼ ਚੌਕ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਓਦੋਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਜਦ ਉਹ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਨ ਗੇਟ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਸ ਕਪਤਾਨ ਅਜੈਪਾਲ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਛੱਡ ਗਏ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ 27 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਪੰਥ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਅਪ੍ਰਸ਼ਟ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਬਾਰੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪੰਥ ਦੋਖੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਤਿੰਨ-ਧਿਰੀ ਗਲਬਾਤ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰਖਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ੀ ਚਕਰਵੇਦੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗੁੰਗੀ ਤੇ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ।”

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਹੋਲੇ ਨੂੰ ਫੌਜ ਹਵਾਲੇ ਕਰੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਹੁਮਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਬਰਤਰਫ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਡਕਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 10-10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਾੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀਪਤ ਤੇ ਜੀਂਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਜੋ ਅਧਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਹੋਇਆ ਖਰਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਵੇਗੀ।

ਛਪਦੇ ਛਪਦੇ — ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 56 ਹੋ ਗਈ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲੜਾਈ ਦੋ ਲੜਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਫਸਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਪਾਣੀਪਤ, ਜੀਂਦ, ਕੈਥਲ, ਕਰਨਾਲ, ਸਮਾਲਕਾ, ਘਨੌਰ ਆਦਿ ਵਿਚ ਫਸਾਦ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹਨ। ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ ਦੇ 6 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੀਂਦ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਕੈਥਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ।

ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਫਸਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਵਲੋਂ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਲੋਂ ਰੋੜੇ ਇੱਟ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 6 ਵਿਅਕਤੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਬੱਸਾਂ ਬੰਦ

ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਬੰਦ ਹਨ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣੇ ਵਲੋਂ ਬੱਸਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪਰਸੋਂ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਵੀਰਾਂ ਲਈ -
ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ I.C.B.C. ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
ਦੇ ਪੈਰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਮਸੰਦ
ਦਾ ਤੋਹਫਾ - ਟੈਪਾਂ, ਪੈਨ ਜਾਂ ਘੜੀ ਹਾਸਲ ਕਰੋ

Discount Rates on Less Than
25 Yrs. Old Houses

FOR BEST - Automobile, House, Life, Sickness Insurance etc.

Kummiker S. Rang
AND

Gill Insurance Services Co. Ltd.

Renew Your Autoplan & Get **SIX FREE** recorded tapes -
Gazals, Qawalis, Film Song, of Hindi/Punjabi(Disco Dance) or
religious songs(Muskin) watch pen or a watch.

Life Insurance
age 30 yrs.

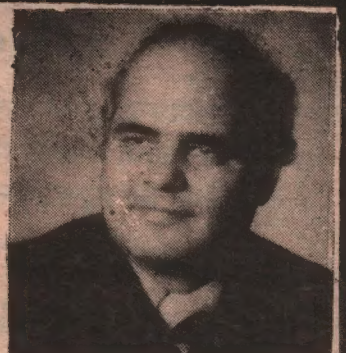
\$1 million Insurance

\$650 Annual premium

For more Information Call Mr. Rang

3905 B Knight St.(upstairs),
Vancouver, B.C. V5N 3L8

879-5522 876-7616 Res. 421-4672

President Director

K.S. RANGI

ਕੈਨੇਡਾ

ਦਰਪਣ

ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਗਰੁਪ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ

ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਗਰੁਪ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹੁਣ 200 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਜਿਹੜਾ ਕਿ 7063-122 ਸਟਰੀਟ, ਸਰੀ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ। ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ ਮਨ-ਪਰਚਾਵੇ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਆਦਿਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਭੀ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਤੇ ਮਨ-ਪਰਚਾਵੇ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੁਰ ਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗਲ ਗਰੁਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਚਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਾਕਰੀ ਖ਼ੀਦ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਨੇ ਗਰੁਪ ਲਈ ਫਰਿਜ ਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਰਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੋਗਲ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਭੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਫਿਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ 15 ਫਰਵਰੀ 1984 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਜੋਗਲ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

11 ਜਨਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਮਿ: ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਗੀਤਸਿੰਘ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤਾ। 13 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਮਿ: ਅਲੈਕਸ ਜਾਹਨਸਟਨ, ਸਾਰਜੰਟ (RCMP) ਪੁਲੀਸ ਪਬਲਿਕ ਰੀਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤਾ। 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਲੈਕਚਰ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਭੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਠੀਕ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਮਨ-ਪਰਚਾਵਾ।

ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਭੀ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਹੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਈ ਗਰਾਂਟ ਲੇਟ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਜਲਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੈਲਟਾ ਤੇ ਸਰੀ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਆਉਣ ਲਈ ਰਾਈਡ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ- ਸੋਮਵਾਰ ਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ 1 ਤੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਛੱਡ ਜਾਣ ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ। ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਸਰਦਾਰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ 591-5237 ਤੇ ਦੱਸ ਦੇਣ।

‘ਰਣਜੀਤ’ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਚੋਰੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਰਣਜੀਤ’ ਪੰਦਰਾਂਵੇਂ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਟਾਈਪਸੈਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਵਾਲੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ‘ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ’ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਲਗਭਗ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੋਰ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਪੁੜੀਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਗਏ।

ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਕੱਢ ਲੈ,
ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਈ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ,

ਤੁਹਾਡੇ ਅਖਬਾਰ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਹਰ ਵਾਰ ਰਾਜ ਸੂਮਲ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਕਾਰਟੂਨ ਦੇਖ ਕੇ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏਨਾ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੀ ਸੂਝ ਏਨੀ ਪਰਪੱਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨੌਂ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਟੀ. ਵੀ. ਨਾਲ ਚੰਬੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਕਾਰਟੂਨ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸੂਮਲ ਨੂੰ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੂਝ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸਲਾਮ ਹੈ।

ਤਰਸੇਮ ਸਰੋਤਾ
ਸਵਰਨ ਮੱਲੀ, ਸਰੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕ ਸਕੱਤਰ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ 22 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਹੇਨਰੀ ਕਸਿਗਰ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਸਿਗਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਲਾ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਲੈਕਚਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਹੋਆਟ ਰੋਜ਼ੇਸੀ ਹੋਟਲ ਵਿਚ 150 ਡਾਲਰ ਪਲੇਟ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰੁਧ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕਸਿਗਰ ਵਿਰੁਧ ਮਾਟੋ ਚੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਡਾਊਨ ਡਾਊਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਹੀਆਟ ਰੋਜ਼ੇਸੀ ਹੋਟਲ ਪਹੁੰਚੇ।

BENNETT - SANGRA INSURANCE AGENCIES LTD.

6653 Victoria Drive, Vancouver, B.C.

Ph. (604)321-6557

ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਡਵਾਈਸ ਲੈਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ ਤੇ ਟਾਈਮ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰੋ। ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਕਾਫੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ।

It Costs No More To Get Professional Advice Let us Help You Save Time And Money. Easy Parking.

Insurance for all your needs :

- * Commercial
- * Homeowner - Tenants
- * Disability
- * Travel - Medical Coverage
- * Trailers & Campers

Outspoken

AUTHORIZED AGENT

Jeffrey Clough Res.: 324-4355

Monday Thru. Saturday 9.30 AM to 6.00 PM

FEBRUARY 9.00 AM to 9.00 PM

FREE GIFT WITH NO OBLIGATION
FRASERVIEU REALTY LTD.

6653 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3Y2

Ph. 321-6121

We are pleased to announce THE OPENING OF Fraservieu Realty. Whether Buying or Selling, Please do not hesitate to give us a call.

No obligation

ਬੈਨਿਟ-ਸਾਂਗਰਾ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਲਿ:

Baldev Sangra

Res. 325-5857

Pager 687-7711 #7648

Chris Young

Res. 321-8240

ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ

14 ਅਪਰੈਲ, 1984 ਨੂੰ

(ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਛੇ ਵਜੇ)

ਨੌਰਥ ਡੈਲਟਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ

ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼
ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :—

ਸਵਰਨ ਮੱਲੀ 581-4907

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ?

East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਤਿੰਨ ਪਾਰਟੀ ਵਫਦ ਦੀ ਗਵਰਨਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਨਰਮੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਇਥੇ ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉੱਚ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਰਮਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਵਫਦ ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਕਾਮਰੇਡ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਾਂਬਰ, ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਤਕ ਰਲੀਫ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਬਹੁਤ ਘਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਸੀਰੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਵੁਕਵੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 25 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਮੀ ਹੈ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਉਹਨਾਂ ਵਫਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹਿਸਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਨਾ ਕਰਾ ਕੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਰਮਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਸ ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2.5 ਕਰੋੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਹਰਖੇਵਾਲ ਵਿਚ ਗੋਲੀ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਹਰਖੇਵਾਲ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਫਸਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਟੱਕਰ ਸਮੇਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਠ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚਾਰ ਹੋਂਡ ਗਰਨੇਡ ਸੁੱਟੇ ਗਏ।

ਇਸ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ।

ਬਖਸ਼ੀਪੁਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸੀਆ ਕਤਲ

ਬਖਸ਼ੀਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤਾਈਨਾਤ ਪੁਲਸੀਏ ਆਪੇ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਲੜ ਪਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਪੁਲਸੀਆ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ।

ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਅੱਗ

ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਤੇ ਮੁਰਤੀਆਂ ਤੋੜ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ

ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਦੇ ਲੜਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਬਚ ਨਿਕਲਿਆ।

ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹਿੰਟ ਲਿਸਟ ਤੇ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਉਘੇ ਲੀਡਰ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਦਾ ਨਾਂ 'ਹਿੰਟ ਲਿਸਟ' ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੁਕਤਸਰ—ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਚਾਰੇ ਲੀਡਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਤਲ ਰੋਕੇ ਜਾਣਗੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਨਮਾਨਤ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਾਰਚ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਥੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਦੱਸੀ।

ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ 5100 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਕ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਬਾਨੀ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਮਾਸਿਕ ਪਰਚਾ 'ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ' ਕੱਢਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। 'ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਡਾਕਟਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਨਾਲ 'ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਨੂੰ ਥੋੜੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ (ਕੋਨੇਡਾ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਨੂੰ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਚਾਰੀਆ ਵਿਸ਼ਵਾ ਨਾਥ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

“ਅਕਾਲੀ-ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਝਗੜਾ ਰਾਜਨੀਤਕ”

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੰਡਲ ਮੁਤਾਬਕ ਅਕਾਲੀ-ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੈ, ਧਾਰਮਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਲਈ ਧਾਰਮਕ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਮੰਡਲ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਰਹੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਕਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਅਸਲੀਅਤ' ਹੈ, 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਅਜਿਹੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲੀ-ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਤਾਬਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਕਈ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦਰਅਸਲ 1973 ਤੋਂ 1977 ਵਿਚ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਵਿਚਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਦਰਅਸਲ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਗੈਰਸਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅੱਗ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਕਦੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਧਾਰਮਕ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਉਚਾਰੀ ਜਾਂਦੀ।

ਸਾਰੇ ਘਰੇਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੱਖ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਤਾਬਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੌਮ ਲਈ ਵੰਗਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਭੇਦ ਭਰੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੇੜੇ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਜਲੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਪੁਲਸ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਪੜਤਾਲ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ ਸਨ।

ਸਿਟੀ ਐਸ. ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਦੋ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਭੇਦ ਭਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਚ ਤੇ ਵੀਰਾਨ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਇ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਾ ਘੁਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

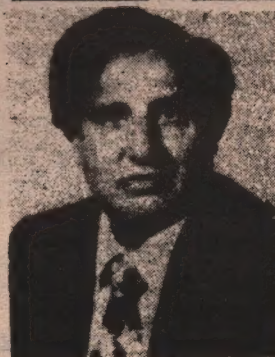
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਗੰਜਰਵ ਪੁਲਸ ਤੇ ਨੀਮ-ਫੁੱਜੀ ਦਸਤੇ ਮੰਗਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਸੂਰਜ, ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਤੇ ਹੋਣੇ,
ਕਿ ਹਨੇਰੇ ਕੋਨਿਆਂ ਦਾ, ਆਪਣਾ ਹੀ ਇੱਕ ਖੁਦਾ ਹੈ

JIM PATTISON
ON MAIN
SERVICE AFTER
SALE

1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ
ਖਰੀਦੋ
ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ
ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਫੁਰਕਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ
ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ
PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

THE CANADA DARPAN

P.O.BOX 67344 STN. 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor(Hon.): DARSHAN GILL

Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

PHONE: (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ' ਵਿਚ ਡਾਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਬੈਠੀ ਰਹੇਗੀ?

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਲਗੂ ਲਹਾਨ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੋਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਥਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਡੇਢ ਸਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਇਤਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਵੇਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਾਂ ਵਿਚ ਬੇਹੁਮਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਰੇਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪਿਆ ਪਰ ਅੱਗਾਂ ਪਾਣੀਪਤ ਅਤੇ ਜੀਂਦ ਵਿਚ ਜਾ ਲੱਗੀਆਂ।

ਜੇ ਕੁਝ ਅੱਜ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਕਨਪੁਤਲੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ? ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਟ੍ਰਿਬੀਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਭਾਲਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ? ਜੇ ਧਾਰਮਕ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਤਰਫ਼ਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ?

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲ ਪੁਆ ਕੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਖੱਟੇਗੀ? ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾੜਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਸਿਰ ਹੈ? ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿਤੀ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਰਥਕ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ? ਧਾਰਮਕ ਜਜ਼ਬੇ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਿਸ ਨੇ ਸਾਧੀ? ਇਹ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭੇ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਭੜਕਾ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸੌਖੇ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਦੀਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਆਰਥਕ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗੱਲੀ ਬਾਤੀ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਗੋਲੀਆਂ, ਜਾਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰਕੂ ਜਹਿਨੀਅਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਜਿਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਫਿਰਕੂ ਜਹਿਨੀਅਤ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘੁਸਿਆ ਅਜਿਹਾ ਅਨਸਰ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਚਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਟਕਾਉਣਾ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਨ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਲਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਨ—ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਕਤ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋਵਾੜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ : ਘਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਤੱਕ

ਕਿਸਤ ਪਹਿਲੀ

ਡਾ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ

ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਡਾ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਅਤੇ ਬੇਟੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ 'ਨਿਮੋਕ੍ਰਾਂਤ' ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਸੱਦਾਪੱਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲਫਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ: ਸਮਾਪਤੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਰਾਨ, ਮਿਲਣੀ, ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਛੋਲੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਲਾ ਇਕ ਲਫਜ਼ 'ਲੇਡੀਜ਼ ਸੰਗੀਤ' ਵੀ ਹੈ। ਰੋਮਨ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਗੁਰਮੁਖੀ ਇਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ:

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਤੇਰੇ ਘਰਿ ਆਨੰਦ, ਵਧਾਈ ਤੁਧੁ ਘਰਿ

ਡਾ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚੇਅਰ ਆਫ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਡਾ: ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਡਾ: ਸ਼ਾਨ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਖਾਸ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਜਨਾਬ ਜ਼ਿਆ ਵਲੋਂ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ 'ਦਾਅਬਤ ਨਾਮਾ' ਪੁੱਜਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਅਤੇ 'ਵਲੀਮੇ' ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਾਂ। ਮੈਨੂੰ 'ਵਲੀਮੇ' ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਡਾ: ਬਰਕਤ ਅਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਵਲੀਮਾ' ਵੀ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ 'ਰਿਸ਼ੇਪਸ਼ਨ' ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ 'ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨਜ਼' ਪੁੱਜੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ' ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਠੀਆਂ (ਛੁੱਟ ਇਕ ਦੋ ਦੋ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜੇਹੇ ਸੱਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਚੋਖੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਹੋਰਨੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਰੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਮਾਪੇ, ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਸਮਝ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ/ਬੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ।

1953 ਵਿਚ ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪਾਸ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਦ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੰਮੀ-ਡੈਡੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਕਲ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਪਰਾਲਾ ਲਗਦਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਸੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਹਿਜੀਬ ਦੀ ਬਾਹੁੰਦੀ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੰਮੀ, ਡੈਡੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਾਚੇ, ਤਾਏ, ਮਾਮੇ, ਮਾਸੜ, ਫੁੱਫੜ ਸਭ ਅੰਕਲ ਅਤੇ ਚਾਚੀਆਂ, ਤਾਈਆਂ, ਮਾਮੀਆਂ, ਮਾਸੀਆਂ ਤੇ ਭੂਆ/ਭੂਈਆਂ ਸਭ ਆਂਟੀਆਂ ਹੋ ਨਿਬੜੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉਪਰ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ 'ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਰਡ' ਛਪਾਉਣੇ ਪਏ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਜਿਸ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਚੌਰਿਹਰੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸੀ। ਹੁਣ ਅੱਧੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪਬਲਿਕ/ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਖੁਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਇਕ 'ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੀਡੀਅਮ ਸਕੂਲ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਪਿਛਾਂ ਤਕ ਵੀ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦਸ ਪੰਦਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਡਲ, ਮਾਡਰਨ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦਿੱਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ(ਮੁਸਤਕਬਿਲ) ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਬੱਸ ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆ ਮੰਦਿਰ ਹੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਜੇਹੇ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਉਦੇਰੇ ਤੋਰ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਬੱਚੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਮਾਲੀ ਅੰਕੜਾਂ ਕਾਰਨ 'ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੀਡੀਅਮ' ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ 'ਦੋਸੀ ਲੋਕ' ਆਏ ਦਿਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਈ ਹਰ ਦਿਨ ਖਬਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਣ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਇਜ਼ਤ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੇਖੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਰਦੂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗਲਤ ਪੱਟੀ ਕੱਟ ਪੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਹ ਰੁੱਚੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ 36 ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 85 ਫੀ ਸਦੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 70 ਫੀਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਯੋਗ ਬਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਲਗਭਗ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਗੱਲ - ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਇਹ ਪਾਸਾ ਵੀ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਸਮੇਂ 1961 ਦੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ(ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ) ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਵੰਡ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੋਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਇਹ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ 'ਸੂਬੀ' ਮਾਲੀ ਅੰਕੜਾਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਹਰਿ-ਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੀਪਮਾਲਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਵੇ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਵ ਛੋਟੇ ਦਫਤਰ, ਪਟਵਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ ਪੁੱਜਦੀ ਇਹ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਦੀ ਘਟਦੀ ਕੇਵਲ 20 ਜਾਂ 15 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਭਾਵੇਂ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਛੋਟਾਂ ਇਸ ਕਦਰ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਓ, ਅ ਸਿੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਬੀ. ਏ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁਲ੍ਹ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਬੀ. ਏ. ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ. ਏ. ਤਕ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 60 ਤੋਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਸਾਡੇ ਸਕਾਲਰ ਉਦੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਲਈ ਫ੍ਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਰੂਸ ਜਾਂ ਜਾਪਾਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਬੀਸਿਸ ਵੀ ਉਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀਸਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਪਰੀਖਿਅਕ ਪਾਸ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਏ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅੱਲਾ ਹੀ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਕੱਚੀ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਤਾਦ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸੌ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਤੇਈ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਇਖਤਿਆਰੀ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਉਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਬੇ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਵੀ ਉਰਦੂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਰੀਡਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਲੈਕਚਰਰ ਕੰਮ ਕਰੇ ਹਨ।

(ਚਲਦਾ)

S. & S. INSURANCE

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

15 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 29 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ - 9.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਰਾਤ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ

FREE GIFT

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

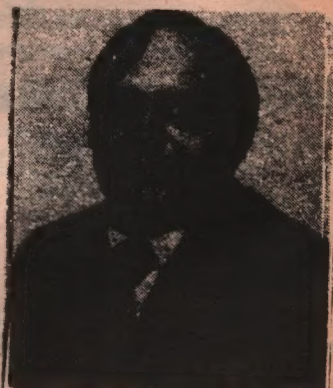
* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

1984 INSURANCE & LICENCE

FRASER St. Ph. 321-6442

Ph. 324-5711 324-2311

ਹਰਦੇਵ ਗਿੱਲ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਬੱਸ ਸਵਾਰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੇ 8 ਮੈਂਬਰੀ ਕਾਤਲ ਗਰੋਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 18 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪਨੂੰਆਂ ਵਿਚ ਬਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 8 ਮੈਂਬਰੀ ਗਰੋਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈ. ਜੀ. ਪੁਲਸ (ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ) ਪੀ. ਐਸ. ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਇਥੇ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵਿਚ ਡਾਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿਲੀ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਫੜੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲਸ ਪੁਛਗਿਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਰੋਹ ਨੂੰ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਦਿੱਤੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਬਾਕੀ 7 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪਰ ਕੋਈ ਲੜਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਸ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ : ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿਲੂ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਬਲੂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ (ਦੂਜਾ), ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀਂਦ ਜ਼ਿਲੇ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਸ ਕੇ “ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮਿਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ” ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰ ਨੂੰ ਚੁਣਕੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਬਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੂਜੀ ਬਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ ਇਸ ਵਿਚ 35 ਮੁਸਾਫਰ ਸਨ ਜਦੋਂ ਬਸ ਅਲੁਦੀਪੁਰ ਨੇੜੇ ਰੁਕੀ ਉਹਨਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਰੁਕਵਾ ਲਈ ਅਤੇ ਬਿਲੂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਸਟੋਨਗੈਨਾਂ, ਰਿਵਾਲਵਰ, ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਹੋਂਡਰਗਨੇਡ ਸਨ, ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਦਸਿਆ।

ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਟੀਚਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਜਲੰਧਰ—ਇਥੇ ਗੌਰਮਿਟ ਟੀਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸੱਚੇ 'ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਕ/ਅਧਿਆਪਕਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਰੋਹ ਭਰਿਆ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਈ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਮਾਣੇ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਲੂਸ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ, ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤਰੁਟੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ, 89 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਜੀ. ਪੀ. ਫੰਡ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ, ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਗਰੇਡ ਦੇਣ, ਪੇਂਡੂ ਭੱਤਾ ਦੇਣ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਈ ਰੋਕ ਖਤਮ ਕਰਨ, ਬੋਨਸ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੀਲੀਫ ਦੇਣ ਤੇ ਫੁੱਟੀ ਦਾ ਲਾਭ ਬਲਾਹ ਕਰਨ, ਜੇਲ੍ਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਰੋਹ ਭਰੀ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭਖਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਉਲੀਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ।

ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧਰੀ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਾ

ਲੰਡਨ—ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇੰਟਰਪੋਲ ਵਲੋਂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਖਬਰ ਛਪੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਖਬਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੁਝ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ੋਸ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

‘ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ’ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ 8 ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ—ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਮਿ: ਆਰ. ਪੀ. ਗੋਂਦ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 4 ਅਪਰੈਲ ਦੇ ‘ਰਸਤਾ ਰੋਕੋ’ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 8 ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਸਖਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਆਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਆਗੂ ਹਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਚਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ।

ਇਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦਫਾ 333/149 ਅਧੀਨ 9-9 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਦਫਾ 148 ਅਧੀਨ 6-6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਦੋਹਾਂ ਵਾਰਡਨਾਂ ਦਾ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ

ਜਲੰਧਰ—ਭਿੰਡੂਟੀ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਐਸ. ਕਟਾਰੀ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਾਰਡਨਾਂ ਮਿਸ ਕਮਲੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਿਸ ਸੁਮਨ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰਖਣ ਦਾ ਹਿਮਾਨ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਾਰਡਨਾਂ ਗਾ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕੁਝੀਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਾਜੀਰਾਤੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 364 (ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਗਵਾ ਕਰਨਾ) ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਕੁਝੀਆਂ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸੰਧੂ 14 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਸਟਲ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਅਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਪੱਥਰੀ ਕਢਣ ਲਈ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ

ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ—ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੱਥਰੀ ਕਢਣ ਲਈ ਦਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਰਜਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖ਼ੀਬਟਯਾਨ ਚੌਸੀ ਜੇ ਮਿਊਨਿਕ ਯਰੋਲੋਜਿਸਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਦਰੇ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਡਨੀ ਲਿਥੋਮਿਟ ਨਾਮੀ ਮਸ਼ੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਗੁਰਦੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਰੇਤ ਵਾਂਗੂ ਚੁਰ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੋਜ ਵਿਚ ਬੈਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਨਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਿਹਤ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਢੰਗ ਦੁਆਰਾ ਰੋਗੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਢੰਗ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਵੇਂ ਇਲਾਜ ਰਾਹੀਂ ਰੋਗੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਸ ਨਾਮੁਰਾਦ ਅਤੇ ਤੜਫਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕੇਗਾ।

ਰੇਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ — ਖਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਨੀ ਖਾਨ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਰਗੜ੍ਹ ਦੀ ਰੇਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ। ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਵਿਚ ਟਕਰਾਉਣ ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 44 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 120 ਹੋਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੱਟਾ ਲੋਟ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਚਲਣ ਲਗੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੰਗਲੀ ਖਿੱਚ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਛੱਡਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀ ਦਾ ਡਰਾਈਵਜ਼ ਦੇ ਲਾਲ ਸਿਗਨਲ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਪਿਛੋਂ ਮੁਸਾਫਰ ਗੱਡੀ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਰਾਈਵਰ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸੁਆਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਇਕ ਸਿਗਨਲ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੇ ਲਾਲ ਸਿਗਨਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਨਾਂਦੇੜ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਲੂਸ

ਨਾਂਦੇੜ—ਇਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਕ ਭਾਰੀ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਚਖੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁੜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰੇਟ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਗੇ ਲੜੀ ਵਾਰ ਭੂਖ ਹੜਤਾਲ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਬੰਦ ਰੱਖੀਆਂ।

ਨਿਹੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ 25 ਨੂੰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਾਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਹੰਗ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ . ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਹੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਹੰਗ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਕਰਨਗੇ।

ਉੜੀਸਾ ਵਜ਼ਾਰਤ 'ਚ ਰੱਦੋ ਬਦਲ

ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ—ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਬੀ. ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਇਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਯਾਨਿਧੀ ਨਾਇਕ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਰੱਦੋਬਦਲ ਕੀਤੀ। ਅਸੋਂ ਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮਨਾਥ ਨੂੰ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

□ ਪ੍ਰੇਮਕਾ : ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਰੱਤਿਆ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸੋਧਾ ਇਲਾਜ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ .

ਪ੍ਰੇਮੀ : ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਆਤਮ-ਰੱਤਿਆ .

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ

ਤੇ

ਅੱਜ ਹੀ ਪਹੁੰਚੋ

ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਈ

ਆਕਸਫੋਰਡ, ਸਟੈਂਡਰਡ, ਪੰਜਾਬੀ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ

ਜੰਤਰੀਆਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ—ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ—ਚਾਰ ਜਿਲਦਾਂ

ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਵਲ — ਮੋੜਾ, ਚਰਚਿਤ ‘ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ’, ਮੁਮਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ

ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ - ਸਟੀਕਾਂ

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਵਿਤਾ—ਇਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ , ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

#201-2001 E. 36th Ave.(Victoria Dr.) Vancouver

Ph. 321-6360

BUY DIRECT FROM IMPORTER

SUPER *Specials*

7 W. Hastings, Vancouver, B.C.

PH: (604) 685-7050

★ EXTRA JUMBO SIZE ★ LIGHTWEIGHT
★ DURABLE ★ SECURITY

3 PCE. LUGGAGE SET

Choice from
2 different sets

ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਮਤ
32" Reg. \$59.95
30" Reg. \$49.95
28" Reg. \$39.95

ਹੁਣ ਤਿੰਨੇ
\$99.95

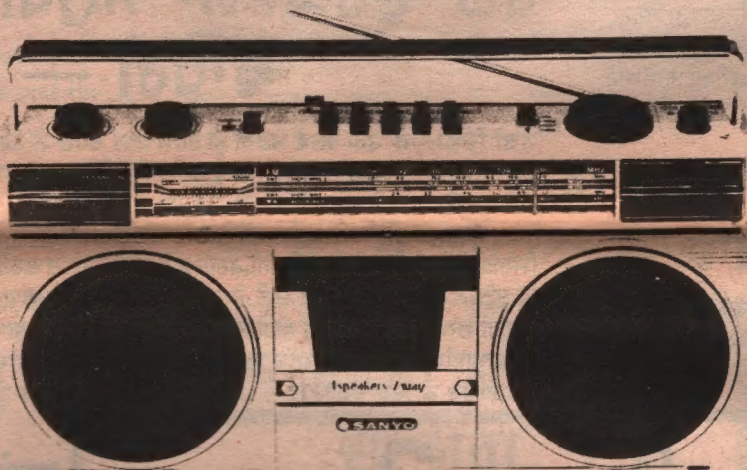
All these units are good for all countries play indoor or out-door 110/220V

SANYO

M9810

Multi Voltage
AM/FM Shortwave stereo cassette
Twm 2-way speaker system
5-Led Vu sound level meter

\$99.95

COMPARE OUR PRICES

Citizen Radio Cassette tape recorder AM/FM/SW

\$54.95

Dual Voltage PORTABLE CASSETTE RECORDER

operates an AC110/220 Volt
house current or 4 "C" cell
batteries (NOT INCLUDED)

OUR LOW PRICE \$64.95

Prosonic

4 Band stereo Radio
Cassette Recorder Portable Power
Pack AM/FM-MPX/SW1/SW2

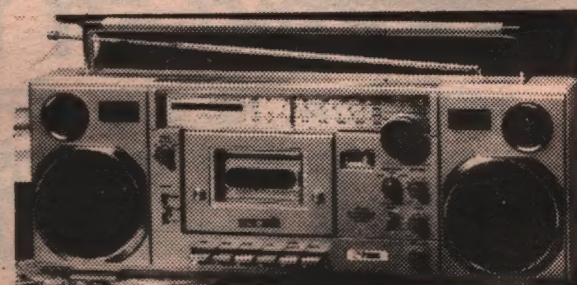

\$129.95

For use in India
we sell presses, blenders,
grinders and many
other household things

We whole-sale
luggage, blank tapes,
jewellery, watches
and kitchenware

Prosonic

Slim design 4 band
stereo radio cassette recorder
2 way-4 speaker AM/FM/SW1/SW2

\$149.95

SHALIMAR GIFTS
LTD. & LONDON
LOAN PAWNBROKERS
LTD.

PH: (604) 685-7050
7 West Hastings, Vancouver, B.C. V6B 1G4

NOW TWO LOCATIONS TO SERVE YOU
**CANADIAN
SURPLUS**

19535 Fraser Hwy., Surrey, B.c. Ph. 530-1211

OPEN SUNDAY
11.00 to 5.00 P.M.

ਭਾਰਤ

ਦਰਪਣ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ 'ਚ ਕਾਤਲ ਟੋਲੇ ਬਣਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਘਟੋ ਘਟ ਇਕ ਇਕ ਬਰਾਂਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12000 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਖੁਲੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਮਤਭੇਦ ਖੁਲ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਸੀ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਰਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 'ਆਪਣੇ ਕਾਜ' ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹੇ 'ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ' ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰਚਾ-ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਜਥੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ 'ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ' ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਮਕ ਵਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਖਤਰੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣ।

ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੈਕਟਰ-19 ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਕੈਨਵੇਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪੱਖੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ, ਬਲਬੀਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ, ਵਿਚ ਕਈ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾਸ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਮੋਰਚਾ-ਸਾਈਕਲ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਮਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਨਵੇਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਧਾਰਮਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵਲੋਂ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਤੇ ਕਿ ਸੰਭਵ ਹੈ ਇਸ ਕਨਵੇਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਅਮਰਜੀਤ ਭਾਗ ਲਏ, ਪੁਲਸ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰੈਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕਨਵੇਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕ ਸਟੇਟ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਦਿਤੀ ਪਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ 'ਸੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ' ਲੜਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਯੂਨਿਟ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲੀ ਜੀਪ ਵਿਚ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਉਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਦਿਵਾਨਾਂ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਨਾਹਰੇ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪਰੈਸ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਛਾਪੇ ਸੀ। ਇਹ ਪਰੈਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੀ ਦੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਨਵੇਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਅਬੋਹਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਅੱਧ

ਹਿਸਾਰ—ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੱਧੋ ਅੱਧ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਥੋਂ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਘੋਂਤਸ਼ੀ ਵਿਚ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿਚ ਹੋਰ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਵੀ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਲ ਮੋੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਜਾਈ ਰੁੜਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਉਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਕਾਈ ਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਮੇਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

Herman Income Tax Service
2345, Beaver St. Clearbrook, B.C.
Ph. 859-5037
ਜ਼ਾਤੀ ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸਰਵਿਸ, ਵਾਜਬ ਰੇਟ - ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ
Personal, Business and Farming
Friendly Service - Reasonable Rates
Free Consultation
\$2.00 Off With This ad Coupon

ਸ਼ੇਖਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਜਿਹਨਾਂ ਭੁੱਪਵਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਆਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁੜ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਬੀਜੂ ਪਟਨਾਇਕ, ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਵਰਮਾ, ਡਾ. ਐਮ. ਐਮ. ਐਸ. ਸਿੰਘ, ਰਤਨ ਸਿਨਹਾ ਰਜ਼ਦਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੀਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪਤਰ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸ਼ਾਈ ਵਾਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸ਼ਾਈ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਹਿੰਦ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀਆਂ ਪਣਫੁਬਕੀਆਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਹਿੰਦ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਪਣਫੁਬਕੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਰੂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡ ਹੇਵਲਡਤ ਦਇਤਸੇ ਨਾਲ ਸੰਦਾ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੋ ਪਣ ਫੁਬਕੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਾਰ ਪਣਫੁਬਕੀਆਂ ਬਣਾਏਗਾ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਸੂਸੀ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਤੋੜ ਫੋੜ ਦਾ ਡਰ

ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਚੌਕਸੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਸਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਤੋੜ ਫੋੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਟਰੇਡ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੰਤਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੀਫ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਐਨ. ਕਾਰੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਇੰਤਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖ ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਅਤੇ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਕੁਝ 'ਚਕਾ-ਚੌਂਧ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ' ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੁਨੀ ਨੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁਲਾ ਤੇ ਗਵਰਨਰ ਬੀ. ਕੇ. ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਘੁਸਪੈਂਠ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਸੀ. ਟੰਡਨ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਅਤੇ ਸੂਰੀਆ ਬਿਊਰੋ ਤੋਂ ਪਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਤਾ ਪਤਾ ਮਾਲੂਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਪੁੱਜੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਦਰਪੁਰ ਬਰਮਲ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਦਾਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿਖੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਰ ਕਰਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ 43 ਮਿੱਲਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬੰਦ
ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਲਾਂ ਪੁੰਜੀਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਹੜਤਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ
ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਘਟੇ ਘਟ 43 ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬੰਦ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 84,000 ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ।
ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਹੜਤਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

Harcharan S. Sanghera
B.A., (Hons.) B.T.
We wish to let everybody know, that Harry, top salesman has rejoined our firm, and is eager to help in matters of real estate.
Call (403)274-9586
COMMISSIONER FOR OATHS
REAL ESTATE CORPORATION 272-3382

ਨਰਵਾਲ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਲਿਮ:
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
● ਨਵੇਂ ਕਰਾਉਣੇ
● ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਾਰਨ ਕਟੌਤੀ
● ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਡੈਕਲ ਆਦਿ।
ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੱਕ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਅਸੀਂ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੱਕ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।
FINANCING ON APPROVED CREDIT
6415 Main St., (at 48th Ave.) Vancouver B.C.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਰਵਾਲ
B.A.(PUP) L.L.B.(KUK)
FORMER (Advocate & Oath Commissioner)
PREFERRED AREA OF PRACTISE: Punjab & Haryana Highcourt
● ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਤੇ
● ਮੋਰਗੇਜ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ।
● ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
● ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
● ਬਿਆਨ ਹਲਫੀਆ
● ਮੁਖਤਿਆਰ ਨਾਮੇ
● ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹਾਇਤਾ
● ਸੌਂਹ ਖਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਭਾਉਣੀ
● ਦਸਤਖਤ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੇ
● ਕਾਪੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ
● ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਨਾਂ ਬਦਲੀ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।
Off. 324-4944 Res. 325-4744

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ :

ਬਦਲੇ ਦੀ ਅੱਗ

ਲੇਖਕਾ - ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਪਾਲੀ

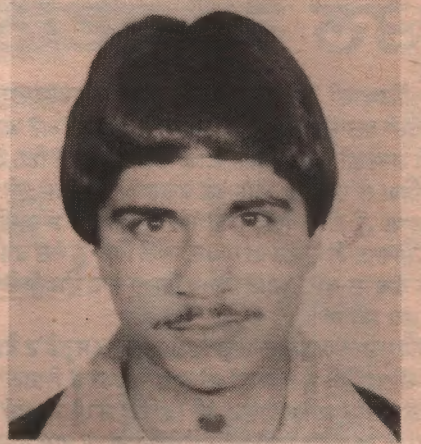
ਜਲੰਧਰ ਹੋਸਪਿਟਲ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ 214 ਫੈਮਲੀ ਵਾਰਡ ਵਿਚੋਂ ਕਦੀ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਚੁਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਬਾਹਰ ਘਾਹ ਤੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਨਾਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਦਾਸ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ, ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅੰਦਰ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਕ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮਿਮੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਇਕ ਔਰਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਖਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਰੋ ਨਾ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਤੇਰੀ ਮਿਮੀ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਬੱਚਾ ਚੁਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਪੁੱਛਾਂ ਪਰ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਉਹਨਾਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸਾਂ, ਜਦ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਨਰਸ ਆਉਂਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਉਹ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਸੀਂ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਨਰਸ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 30 ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਹੇਠ ਪੁੱਛਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ, ਹਾਏ ਨੀ ਕਿਸਮਤ, ਤੈਂ ਕਾਹਦਾ ਬਦਲਾ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਤੋਂ ਲੈ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਭੈਣ ਜੀ, ਕੀ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧੀ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਔਰਤ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਤੱਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ ਵੀਰਾ ਇਹ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਹੈ ਜੋ ਅੰਦਰ ਹੋ ਕਾਫੀ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਭੈਣ ਜੀ ਇਹ ਕਦੇ ਕੁ ਦੀ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਵੀਰਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬੜੀ ਬੋਲੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਇਥੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਬੀਮਾਰੀ ਕੀ ਹੈ। ਵੀਰਾ ਇਹਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿੰਦਾਂ ਬੀਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਵੇ ਵੀਰਾ ਕੀ ਦੱਸੀਏ ਦੁਨੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਹਸਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਭੈਣ ਦੁਖੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੀ ਸਾਰ ਹੁੰਦੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਦੁਖ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂ। ਦੱਸੋ ਸਭ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਜਨਾਨੀ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ, ਵੀਰਾ ਇਹ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਬੜੀ ਲਾਡਲੀ ਜਿਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਹਿ ਤੇ ਇਸਦਾ ਗਿੱਝਤਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਇੰਨੇ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਬੰਧ ਰਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਲਾਲਚੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਸਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲਾ ਪਾਲ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਘਰ ਵਿਚ ਨਿੱਕੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਦਿਲ ਤੌੜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਘਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਪ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ। ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਭੈਣ ਅੱਗੇ ਦੱਸ। ਵੀਰਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਵੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਸਨ ਤੇਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਵੀਰਾ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਮੋਹ ਹੁੰਦਾ। ਵੀਰਾ ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਾਨਣ ਵੀ ਨਾ। ਹਾਂ ਭੈਣ ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ। ਇਹਨੀ ਦਿਨੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਕ ਅਨਜਾਣ ਜਿਹੇ ਅਪਖੰਡ ਉਮਰ ਦੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾਈ। ਕੁਝੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਰ ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਤੇਜ਼ੇ। ਅੱਛਾ ਵੀਰ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਪਰਸੋਂ ਹੀ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਈ ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬੋਲੀ। ਅੱਛਾ ਕਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਸਹੁਰੇ ਹਨ ਕੁਝੇ ਤੇਰੇ, ਮੁੰਡਾ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਭਰਾ ਜੀ ਭੋਗਪੁਰ ਦੇ ਲਾਗੇ ਹਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਹਸਬੰਡ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਛਾ ਤੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਸਿਧਾ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਉਨ ਕੇ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਈ। ਤੇਜ਼ੇ ਵੀ ਉਨ ਪਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਕੁਝੇ ਤੇਰੀ ਬੀਬੀ ਕਿਥੇ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਂ ਭਰਾ ਜੀ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਦੁਆਈ ਲੈਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਛਾ ਕੁਝੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਚਾਹ ਨਾ ਬਣਾਈ, ਮੇਰੀ ਅੱਜ ਫਰਵਾੜੇ ਤਰੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਛੇਤੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਆਵਾਂਗਾ। ਚੰਗਾ ਭਰਾ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਗੱਲ ਨਵੇੜ ਦਿਤੀ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਤਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਈ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ। ਜਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਬੀਬੀ ਵੀ ਆ ਗਈ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪਈ ਦੇਖ ਕੇ ਬੋਲੀ, ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਏਂ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੀਬੀ ਇਕ ਅੱਜ ਏਥੇ ਆਦਮੀ ਆਇਆ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਭੈੜਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੇ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਤੇਜ਼ੇ, ਉਹ ਕੌਣ ਹੋਇਆ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇਰੇ ਭਾਪੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਬੀਬੀ ਬੋਲੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਆਇਆ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੁੜ ਗਿਆ ਉਹਦੀ ਤੱਕਣੀ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੀ ਗਲਤ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਤੇਜ਼ੇ ਕਿਸੇ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਘਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਇਕੱਲੀ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਬੀਬੀ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਅਫਸੋਸ ਤੇ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਸੀ। ਬੁਰਾ ਖੜਕਿਆ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਜਨਾਨੀ ਹੈ ਉਸਨੇ ਬੁਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਉਹੀ ਤੇਜ਼ੇ ਹਵਾਸ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਤਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ ਉਹ ਅੱਜ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਤਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਜ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰਾਂ ਮਨਾਇਆ ਕਈ ਗਲਤ ਲਵਜ਼ ਕਰੇ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬੜਾ ਗੁਸਾ ਆਇਆ ਕਿ ਅਜ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਹਦੀ ਜਥਾਨ ਕੱਟ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹਨੇ ਉਹਨੂੰ ਨੇੜੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਿਤਾ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਨਾ ਮੰਨਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਪਊ ਜੇ ਨਾ ਮੰਨੀ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸਹੁਰੀ ਮੈਂ ਵੀ ਵਸਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਮਾਰਚ ਦੀ 15 ਤਾਰੀਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਕਰੂੰਗਾ। ਜੇ ਤੂੰ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖ ਦਊਂਗਾ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੂੰ ਚਾਰ ਹੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਹਾ ਸਕੇਗੀ। ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਬਣੇਗੀ। ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਤੂੰ ਆਪੇ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਛਪਣਗੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕੀ ਤੇਰੇ ਤੇ ਉਗਲਾਂ ਚੁਕਣਗੇ। ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਤੇਰੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲੈ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਰੱਖਾਂਗਾ ਆਪਣੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕੋਝਿਆਂ ਤੇ ਸੋਣਾ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਹਨੇ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਜ਼ੇ ਨੇ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਬੀਬੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲਈ ਚਿੰਠੀ ਲਿਖ ਦਿਤੀ। ਸਵੇਰ ਨੂੰ 15 ਮਾਰਚ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਤੇਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਰਨਾ ਕਬੂਲ

ਕਰੇਗੀ। ਉਹਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਹੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਪਤੀ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੁਝ ਸੋਚਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਸਦਾ ਚੈਨ ਹੁਣ ਮੁਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਸੁਫਨੇ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੀਬੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖਦੀ ਤੇ ਇਕ ਦਮ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲਊਂਗੀ। ਪਤੀ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਐਵੇਂ ਸੁਫਨਾ ਜਿਹਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਉਪਰਾ ਉਪਰਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੀ ਹੋਸ਼ ਕੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਦੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਔਰਤ ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਸੀ ਉਹ ਔਰਤ ਕੁਝ ਮਿੱਟ ਬੈਠਣ ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਜ਼ੇ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦੇਹ ਜੇ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਤੇਰੀ ਚਿੰਠੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੂੰਗਾ। ਜੇ ਤੈਂ ਉਹਨੂੰ ਚਿੰਠੀ ਨਾ ਪਾਈ ਤੇ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਆਖਰੀ ਚਾਨਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪੈਰੀ ਪੈ ਗਈ। ਭੈਣ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਮੈਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੀ ਮੇਰੇ ਤੇ ਤਰਸ ਕਰ। ਦੇਖ ਪ੍ਰੀਤੀ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਕਨਪੁਤਲੀ ਹਾਂ ਕਦੀ ਮੇਰਾ ਵੀ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਔਰਤ ਚਲੀ ਗਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਈ ਦਿਨ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਤੇਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਚਿੰਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਪਾ ਦਿਤੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਤਰਸ ਕਰ ਮੇਰੀ ਮਿਨਤ ਹੈ ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਚਿੰਠੀ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਪਾਵਾਂਗੀ। ਦੂਜੀ ਚਿੰਠੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਝੂਠ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਂਗੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਉਹਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਉਹਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਆਪ ਮਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਚਿੰਠੀ ਤੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਈ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਘਰ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਧਰਤੀ ਫਟ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਲ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਖੂਨ ਉਤਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ ਚਿੰਠੀ ਉਹਨੇ ਕਿਉਂ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਾ ਕਰਦਾ। ਉਹਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਚਿੰਠੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁਆਈ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਈ ਘਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰ ਦਿਤੀ ਸੀ ਉਹ ਜਿਧਰ ਵੀ ਵੇਖਦੀ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਹਨੇਰਾ ਦਿਸਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਘਰੋਂ ਬੜੇ ਗੱਦੇ ਲਵਜ਼ ਸੁਣਨੇ ਪਏ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਤੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਚੁਭਦੇ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਂਦੀ। ਤੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਰਾਬ ਕਰਨੀ ਸੀ ਸੋ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਬਦਲਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਉਸਦੀ ਸੋਚੀ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸਾਥ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਪਾਸ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਉਸਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੁਪ ਚਾਪ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੱਲ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਦੇਂਦੀ ਉਹ ਇਹੀ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਉਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਉਸਤੋਂ ਕਾਹਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਚੀ ਉਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਪਾਪੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਕੇ ਰਹਾਂਗੀ ਜਿਹਨੇ ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉਜਾੜੀ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹ ਹੋਸ਼ਟ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸਹਾਰੇ ਟੁਟ ਗਏ ਸੀ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਹੱਕ ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਉਸਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ ਪਰ ਬਦਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਰਹੀ ਉਹ ਬੈਠੀ ਬੈਠੀ ਇਕ ਟਕ ਵਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ ਕਦੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਕਸੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਇਕ ਦਮ ਕਿਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਪੈਂਦੀ। ਹਾਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਾਪੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਜਾਨ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਮਦਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦੀ ਤੇ ਬੋਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਗਲਤ ਖਰਾਬ ਦੇਖਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚਲੀ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਐਹ ਜਿਹੜਾ ਕਾਕਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਹੱਕਾ ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਪਤੀ ਵਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਘਰੋਂ ਕਿਉਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਤਾ। ਹਾਲੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਨਰਸ ਆਉਂਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਨ ਕੇ ਨਰਸ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਦੌੜੇ। ਨਰਸ ਬੋਲੀ ਭੈਣ ਜੀ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਨਾੜੀ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਦੀ ਉਲਟੀ ਆਈ ਤੇ ਉਹ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਇਕ ਦਮ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਧਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਨਾਲ ਲਾਕੇ ਕਿਹਾ, ਵੇ ਪੁੱਤਾ ਤੂੰ ਮਾਂ ਮਛੱਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਤੇਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ ਵੇ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਛਾਂ ਉੱਠ ਗਈ ਵੇ, ਵੇ ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਮਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ। ਬੱਚਾ ਵੀ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਖ ਭਰਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਮੈਂ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲੰਘ ਗਈ।

ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਦੱਸੇ ਪਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਅਰਥੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਸਭ ਪਾਸੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਛੇ ਕੁ ਵਜੇ ਅਰਥੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਅਰਥੀ ਨੂੰ ਲੱਕੜਾਂ ਉਪਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੁਆਲੇ ਬਾਲਣ ਚਿਣੇ ਜਾਣ ਤਕ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਕ ਦਮ ਸਹਿਮ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਭਿਆਨਕ ਅਹਿਸਾਸ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਉਤਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਅੱਗ ਦੇਣ ਵੇਖਕੇ ਬੱਚਾ ਜਿਵੇਂ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਦੌੜ ਕੇ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਜਾਹਲੀਆਂ ਪਾਪਾਂ, ਮਿਮੀ ਨੂੰ ਉਹ ਭਾਈ ਅੱਗ ਲਾਉਂਦਾ ... ਪਾਪਾ ਉਹ ਮਿਮੀ ਨੂੰ ਜਾਲਦਾ .... ਪਾਪਾ ਹਟਾ ਦੇਹ, ਪਾਪਾ ਉਹ ਭਾਈ ਮਿਮੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ... ਡੋਰ ਡੋਰ ਹੋਇਆ ਉਹ ਅਰਥੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਚੁਕਿਆ। ਜਦ ਤਕ ਲਾਟਾਂ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਕੁਝ ਪਲ ਖੜਾ ਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਬੋਲੇ ਹੋ ਕੇ ਲੁਭਕ ਗਿਆ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ ਜੇਕਰ ਕੋਲ ਖੜੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਉਹਨੂੰ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਬੋਹ ਨਾ ਲੈਂਦੇ, ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਦਰਦ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੇ ਬੜਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਾਲਮ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਭ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲਭ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜਾ ਦੁਆਵਾਂਗਾ ਜੋ ਕਿ

ਕਵਿਤਾ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਨਸ਼ਾ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ,
ਪੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਿਉਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੰਗ ਲੋਕੋ।
ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਅਣਖ ਨਾ ਕਦੇ ਭੁੱਲੇ,
ਭੁੱਲੇ ਹੋਸ਼ ਨੇ ਸਦਾ ਮਲੰਗ ਲੋਕੋ।
ਕਦੇ ਗੱਲ ਨਾ ਮਾਜੂਮ ਦੀ ਕੋਈ ਕਰਦਾ,
ਬੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਤੰਗ ਲੋਕੋ।
ਦਿਲ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਇਨਾ ਸੋਹਲ ਹੁੰਦਾ,
ਹੁੰਦੀ ਕੱਚ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਗ ਲੋਕੋ।
ਜਦੋਂ ਹੁਸਨ ਤੇ ਪਿਆਰ ਚੋਂ ਅੱਗ ਨਿਕਲੇ,
ਅਕਲ ਹੁੰਦੀ ਏ ਵੇਖ ਕੇ ਦੰਗ ਲੋਕੋ।
ਬੱਝੀ ਈਰਖਾ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ,
ਕੰਡੇ ਜਿਉਂ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਸੰਗ ਲੋਕੋ।
ਮੋਹਣਾ ਸਾੜਦਾ ਹਿੱਕ ਇਉਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ,
ਜ਼ਹਿਰੀ ਨਾਗ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਡੰਗ ਲੋਕੋ।
ਰਸਤਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਰਾਂਝਕਾ ਦਾ,
ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਇਹੋ ਹੀ "ਗਿੱਲ" ਦੀ ਮੰਗ ਲੋਕੋ।

ਗਜ਼ਲ

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜੇ ਚੰਦਰੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ,
ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਅੱਕੜਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਨੇ।
ਸਿਰ ਤੇ ਪੰਡ ਗਮਾ ਦੀ ਆਣ ਡਿੱਗੀ,
ਸੱਭੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਫਹਿਟੀਆਂ ਨੇ।
ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ,
(ਸਾਰਾਂ) ਖਬਰਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਕਦੋਂ ਕੁ ਲੈਣੀਆਂ ਨੇ।
ਜਦੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣੀ ਤੇਂਦ ਪਿਆਰ ਵਾਲੀ,
ਮੱਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾ ਰਹਿਣੀਆਂ ਨੇ।
ਬਹਾਰ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ ਫੁੱਲ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦਾ,
ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨੇ।
"ਗਿੱਲ" ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਲ ਸਾਗਰਾਂ ਦਾ,
ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਆਖਰ ਸਹਿਣੀਆਂ ਨੇ।

ਗੀਤ

ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਲਾਈਵਓਕ ਕੋਲੋਰੇਨੀਆ

ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਮੱਥੀਆਂ ਚਾਹੇ,
ਕਿਹੜਾ ਕੌਣ ਪੜਵਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਚੰਦਰਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।
ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਝਿੜਕਾਂ ਸਹਿੰਦਾ,
ਕਿਹੜਾ ਚੂਰੀਆਂ ਕੁੱਟ ਖਵਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਚੰਦਰਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।
ਕੌਣ ਕੱਚੇ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਤਰਦਾ,
ਕਿਹੜਾ ਪੱਟ ਚੀਰ ਕਬਾਬ ਬਣਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਚੰਦਰਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।
ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਨਹਿਰਾਂ ਪੁਟੇ,
ਕਿਹੜਾ ਹੱਟੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਚੰਦਰਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।
ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜਾਣੇ
ਕਿਹੜਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦਾ।
ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਪਿਆਰਾ 'ਸੰਧੂ' ਕਹਿਕੇ,
ਕਿਹੜਾ ਨਾਲ ਹਿੱਕ ਦੇ ਲਾਉਂਦਾ।
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਚੰਦਰਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਾਉਂਦਾ
ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ।

ਰਾਂਝਾ ਕਦੇ ਨਾ ਜੋਗੀ ਬਣਦਾ, ਜੇ ਚੂਰੀ ਹੀਰ ਖਵਾਉਂਦੀ ਨਾ।
ਮਿਰਜਾ ਕਦੇ ਨਾ ਜੰਡ ਹੇਠਾਂ ਮਰਦਾ, ਜੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਗਾ ਕਮਾਉਂਦੀ ਨਾ।
ਸੱਸੀ ਕਦੇ ਨਾ ਖੱਲਾਂ ਵਿਚ ਭੁਜਦੀ, ਜੇ ਚੰਦਰੀ ਨੀਂਦ ਦਬਾਉਂਦੀ ਨਾ।
ਮਹੀਂਵਾਲ ਕਦੇ ਨਾ ਪੱਟ ਚੀਰਦਾ, ਜੇ ਸਿਹਣੀ ਤਰਕੇ ਆਉਂਦੀ ਨਾ।
ਪੂਰਨ ਕਦੇ ਨਾ ਭਗਤ ਬਣਦਾ, ਜੇ ਲੂਣਾਂ ਕਹਿਰ ਕਮਾਉਂਦੀ ਨਾ।
ਜੇ 'ਸੰਧੂ' ਨੂੰ ਚੰਦਰੀਏ ਸੀ ਛੱਡ ਜਾਣਾ, ਤਾਂ ਹੱਸਕੇ ਨੈਣ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਨਾ।

ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੀ ਭੈਣ ਦੀ ਅਰਥੀ ਨਾ ਨਿਕਲੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਜ਼ਾਲਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟਾਂਗਾ। ਇਹੋ ਸੋਚਦਾ ਮੈਂ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰੀਤੀ ਦਾ ਦੁਖ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਕੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੁਪਤਨੀ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਵਲੋਂ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ।

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਦਗੀ-ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਾ-ਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਹੈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੜਗ-ਭੁਜਾ ਤੇ ਅੰਨਦਾਤਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਆਰਥਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਈਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧੀਕੀਆਂ। ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਤੇ ਵਾਹਦਾ ਸ਼ਿਕਨੀ ਦੀ ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਦਾਸਤਾਨ ਦਾ ਹੀ ਸਿਟਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਮਯੁੱਧ, ਜੋ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁੰਨ-ਭੂਮੀ ਤੇ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਰਗ ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਮੰਗ “ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ” ਜਿਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੱਗਭਗ ਸਭ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਹੱਥ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕੋਢੀਆਂ ਘਟੇ ਰੋਲਣ ਲਈ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ, ਝੂਠੀਆਂ ਖਬਰਾਂ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਵੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸਦੀਆਂ ਮਸ਼ੂਮ, ਭੋਲੀਆਂ ਭੋਲੀਆਂ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਵਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਧਰਮ-ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਿਰਤਾਜ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇ ਸੇਵਕ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ ਵੀ ਯਥਾ ਸ਼ਕਤ ਹਿਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਣਗਿਣਤ ਮਰਜੀਵੜੇ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਬਹਾ ਖੂਨ ਵੀਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਇਤਹਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਹਿਬ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਜੇ ਨਿਵਾਜੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਦੇ ਪੰਥਕ ਜ਼ਜ਼ਬੇ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਤੇ ਜਬਰ ਕੱਖਾਂ ਕਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਉਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰੀ ਧੱਕੇ ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਭਰੇ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੇਰੇ ਸਿਰਤਾਜ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਦਾਅ-ਪੇਚ ਵਰਤ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ 29 ਜੂਨ, 1983 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾ-ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਏ ਤੇ ਉਥੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਹਿਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ।

ਜਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋ ਤੇ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਕੌਮ, ਗੁਰੂ, ਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਤੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਝੂਠ, ਫਰੋਬ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟਣਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਆਪ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਮੁਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 50,000 ਰੁਪੇ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇਖੀ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪੀਣ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਘੋਰ ਸੰਕਟ ਤੇ ਧਰਮ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਓਟ ਦਾ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਆਸਰਾ ਹੈ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਨਾਮਲੇਵਾ, ਪੰਥ ਹੀ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਘੜੀ ਮੇਰਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ ਸੱਚੇ ਸੁਚੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਦੀ ਮੈਂ ਨਿਮਾਣੀ ਦਾ ਮਾਣ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹਿਮਾਇਤ ਦਾ ਗੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਂ ਅਤਿਅੰਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜੇ ਜਾਂਦੇ 31 ਦਸੰਬਰ 1983 ਤਕ ਮੈਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਧਾਰਮਕ ਸੰਸਥਾ, ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਜੋ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠਾਂ ਮਾਇਆ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਾ ਹੀ ਸਿੰਘੀ ਕੇਸ ਉਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਆਖਰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਸ-ਪ੍ਰਦੇਸ ਲੰਡਨ, 13 ਜਨਵਰੀ 1984 ਦੇ ਇਸ਼ੂ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਫਲ ਸਰੂਪ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਨਕ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰੀਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਖ ਬੁਧ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਇਕ ਪੈਰ ਜਰਮਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਦੀ ਲੰਡਨ ਤੇ ਇਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ। ਮੇਰੀ ਇਕ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ। ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਕਰਨ ਪੰਥ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇਖੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸਿਰਫ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਤੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਹੀ ਆਉਣ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਸ: ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਅਸੀਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਹਰ ਪਲ ਅਸੀਸ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੀਰ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੱਲ ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਉਪਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਸ ਖਟਣ, ਅਸੀਂ ਵੀਰ ਜੀ ਦਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਇਸ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਜੋ ਜੋਖਮ ਉਹ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਆਪਣੇ ਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਥ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਇਹ ਫਰਿਆਦ ਸੁਣੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ —

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

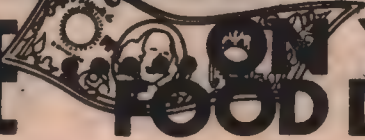
ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਬੇਟੀ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਕਾਪੀ :—

1. ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਲੰਡਨ	5. ਰਣਜੀਤ ਵੈਨਕੂਵਰ
2. ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਲੰਡਨ	6. ਕੌਮੀ ਸਮਾਚਾਰ ਰਿਚਮੰਡ
3. ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵੈਨਕੂਵਰ	7. ਅਜੀਤ ਜਲੰਧਰ ਪੰਜਾਬ
4. ਇੰਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਵੈਨਕੂਵਰ	8. ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਜਲੰਧਰ ਪੰਜਾਬ

AMBIKA'S

SAVINGS ARE MORE ON YOUR FOOD DOLLAR

For your 649 LOTTO CENTRE

Long Grain Rice 10.99 20 kg./44lb. ਲੌਂਗ ਗਰੇਨ ਰਾਈਸ	Atta ਆਟਾ 4.49 10 kg.	Almond ਬਦਾਮ 6.89 3 lb.
Vegitable Oil 16.98 16 lit. ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਆਇਲ	Pachranga Achar 1.49 tin. ਪਚਰੰਗਾ ਅਚਾਰ	Shona Saag 2 can for 99¢ ਸ਼ੋਹਣਾ ਸਾਗ

Pea Flour 2 kg. **99¢**

ਮਟਰਾਂ ਦਾ ਆਟਾ

Moth can. 2 for 99¢ ਮੋਠ	Haldi 99¢ ਹਲਦੀ	Mirch(Hot) 99¢ ਮਿਰਚਾਂ
-----------------------------------	--------------------------	---------------------------------

Gits Mixes

Jalebi Mix 99¢ ਜਲੇਬੀ ਮਿਕਸ	Gulab Jamun Mix 99¢ ਗੁਲਾਬ ਜਾਮਨ ਮਿਕਸ	Edli Mix 99¢ ਇਡਲੀ ਮਿਕਸ
Corn Oil Pail 23.99 16 liter ਕੌਰਨ ਆਇਲ	Safflo Oil 5.49 3 liter ਸੇਫਲੋ ਆਇਲ	Basmati Rice 69¢ lb. ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ

Grind Your Own Masala.

ਮਸਰ

Rooh Afza (Hamdard) 3.99 ਰੂਹ ਅਫਜ਼ਾ	Unico Chick Peas 2 for 99¢ ਯਨੀਕੋ ਕਾਬਲੀ ਛੋਲੇ	Massure 29¢ lb.
---	--	---------------------------

Moongi 49¢ lb. ਮੂੰਗੀ

5125 Victoria Drive Vancouver, B.C.
PHONE: 327-0295

Sale Start

From March 20th, to 31st March

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਗਭਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹੈ

ਬੰਬਈ — ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਇਕ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਵਿਚ ਬਲਿਟਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਆਗੂ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਣੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਪਾਸ ਤਿੰਨ ਰਾਹ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਜਮਾਉਣ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਚ ਅਫਸਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਿਆਨੇ ਅਨਸਰ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾਬਾਜ਼।

ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਭੁਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਕ ਮਹਿਤਾ ਵਰਗਾ ਭ੍ਰਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ 'ਹੀਰੋ' ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਇਸ ਭਰਮੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਧੇਰੇ ਘੱਟ ਕਰਨਗੇ।

ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਗਲ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਵਿਤਰ ਹਵਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਫਤਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਜੇਹਾ ਫਤਵਾ ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਜ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ 9 ਅਪਰਾਧੀ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਅਸਥਾਨ ਕੀ ਹੈ ਪਰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯੋਗ ਸਮੇਂ ਉਪਰ ਦੱਸਾਂਗਾ"।

ਖੁਦੀਆ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਆਈ ਏਐਸ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਰਮ ਖਿਆਲੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੋਣ ਤਕ ਅਮਨ ਪੂਰਬਕ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਰ ਸੁਬੇ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਤਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਵਿਚ 10 ਫੀ ਸਦੀ ਕਟੌਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਤੀ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚ 10 ਫੀਸਦੀ ਕੱਟ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ 45 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਚਾਹ ਆਦਿ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੁਲੀਸ ਦੇ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬੀ. ਡੀ. ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 50 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਸੀ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ—ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਕੜੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਿੱਧਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਗਰਾਓਂ ਲਾਗੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਸੁਆ

ਜਗਰਾਓਂ—ਇਥੇ ਜਗਰਾਓਂ ਲਾਗਲੇ, ਨਹਿਰ ਸਰਹੰਦ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਰਜਵਾਹਾ ਚੜ੍ਹਕ ਚੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅੱਗ-ਪਿਛਤ ਮਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਮਨੁੱਖੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਚੇ 'ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਪਹਿਲੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਤੀਜੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਚ ਲਗੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਕਤਲ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨਾਮੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮਿਲੀ ਦੂਜੀ ਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਜਨ ਸਿੰਘ ਹਕੀਮ ਦੀ ਮਿਲੀ ਪੰਜਵੀਂ ਲਾਸ਼ ਅਚਾਨਕ ਡੁਬਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਗਵਾਤ ਲਿਧਾਈ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਚੌਥੀ ਲਾਸ਼ ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਤੀਜੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਨਾਖਤ ਹੀ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੇ ਗਈਆਂ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਿਲੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਫੂਲਕਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਆਰ. ਐਨ. ਮਿਤਲ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੂਲਕਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਥੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦਾਖਾ ਵਿਖੇ ਵਿਰਕਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੋਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ—ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ - ਅਤਿਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟਵਾਂ ਘੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ।

VIDEO MART

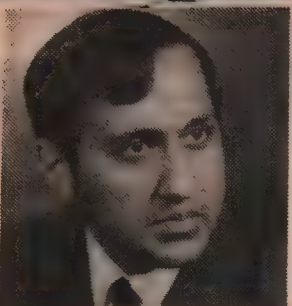
3369 'A' KINGSWAY (near Joyce) VANCOUVER, 438-3355.

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੁਵੀਆਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

FAST SERVICE GUARANTEED

MAIL ORDERS ACCEPTED

ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

Amarjit Singh Gill
(M.Sc. Hons. R.I.B.C.)

Res: 278-5443

For Your Coming Auto Renewal & Home Insurance:-

*Complete Autoplan Service - Plates, Decals, Transfers
* Quick, efficient and friendly service on any type of Insurance

A & G INSURANCE - 875-6288/89

Choose A Free Gift From Recorded Tapes, Pens, Key Tags etc.

ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ - ਕਾਰਾਂ, ਘਰਾਂ, ਹਾਦਸੇ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿੱਚ - ਅਤੇ ਗੈਰਲ ਇਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕੋ

ਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਫਤਰ

Feb. Off. Hrs.
9 A.M. - 9 P.M.
7 Days A Week

3919 Knight St.
Vancouver, B.C.

Balwinder Singh Brar
(M.Sc.)

Res: 270-1081

Pager 667-3172

For Your Real Estate Needs:-

*Two most experience Realtors at your service
*Free evaluation of your present home & property at absolutely no obligation.

EVEREST REALTY LTD. 876-1617

ਸੰਸਾਰ ਦਰਪਣ

ਪਾਕੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ 'ਚ ਹਿੰਦ ਵਿਰੁਧ ਅਮਰੀਕੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਰੋਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈਆਂ ਝੜਪਾਂ ਪਿਛੋਂ ਡੇਲੀ ਬੇਚੈਨੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਰ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਚੋਗਰਦੇ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣ ਉਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਐਕਸਪੋਜ਼ ਜਾਂ ਰੈਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੈਦ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਾਦਸੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਂਟੀਮੈਟਿਕ ਰੇਲ ਯੰਤਰ ਜਲਦੀ

ਰੇਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗਲਤੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੱਢ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਮੰਤਰੀ ਏ. ਬੀ. ਏ. ਗਨੀਖਾਨ ਉਹਨਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਂਟੀਮੈਟਿਕ ਯੰਤਰ ਚੋਧੜੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰਡਰਗੇਜ਼ ਰੇਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਫਿਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਰੇਲ ਹਾਦਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੰਜਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਪਾਸੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਜਾਨ-ਲੋਹਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ—ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਧੋਸ਼ ਜਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਇਹਨੀ ਦਿਨੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ 3.09 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 2.90 ਫੀ ਸਦੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਹਿਸ਼ੇਦਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਨੌਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਭ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਅਤੀਅਲ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਘੱਟ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਅਖਬਾਰ 'ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ' ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਰਖੀ ਨਾਲ ਛਾਪਿਆ ਹੈ, "ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਰੋਕੇ।" ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 'ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਵਾਈਆ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੋਣ ਉਤੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਸੱਤਵੇਂ ਤੋਂ ਨੌਵੇਂ ਥਾਂ ਉਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ 42 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਅੱਠ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਪਾਨ ਦਾ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਧਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਪੂੰਜੀ ਹਿੱਸਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਲਹਾਨ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਜਪਾਨ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਨਵੇਂ ਥਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਦਲੇ ਸਾਹੂਦੀ ਅਰਥ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਿਹਾਰ ਇੱਕਾ 'ਚ ਫੁਟ

ਪਟਨਾ—ਬਿਹਾਰ ਇੱਕਾ ਵਿਚ ਫੁਟ ਮੁੜ ਤਿੱਧੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਠਿੱਠੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਲਗਭਗ 26 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਇੱਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕਾ ਬਾਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਡਾ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਬਦਲਵੇਂ ਲੀਡਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੇਖਰੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸੇ ਤੋਂ ਭਕਨਾ ਚੌਕ ਤਕ ਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਮਾਰਗ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਬਾ ਭਕਨਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਪੰਚਾਇਤ ਪਿੰਡ ਭਕਨਾ ਕਲਾਂ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਸਰਬ

ਪਵਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਅੰਬਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ—ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿ ਟੁਥ ਪੋਸਟ ਟਿਊਬਾਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ—ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪਰਚਾਰ ਉਤੇ 18 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਨਗੇ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਜੇਰੀ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ 30-30 ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟਾਂ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚ ਕਰਨਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਹੁਣ ਟੁਥ ਪੋਸਟਾਂ ਵਾਂਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

CONTACT:

PAUL'S

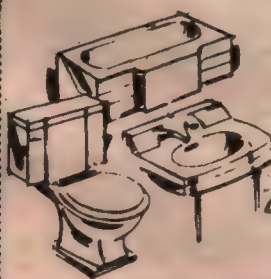
PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone 321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my
Subscription for the year(s).....I may be sent the
newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year .....20 dollars
Two Year .....35 dollars
Three year .....50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A. ....25 dollars(a year)
Europe .....80 dollars(a year)
Africa .....80 dollars(a year)

ਇਸ਼ਕ ਠੋਕਰ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਗਜੀਤ ਜੀਰਵੀ, ਡੇਲੀ ਦੀਆਂ ਮਧੁਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ/ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕੈਸਟ ਟੇਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਲਵੋ :

ਅੰਬੀਕਾ ਫੂਡਜ਼ — ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ, ਵੈਨਕੂਵਰ
ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ — ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

S. & S. INSURANCE

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਫਤਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ 6658 Main

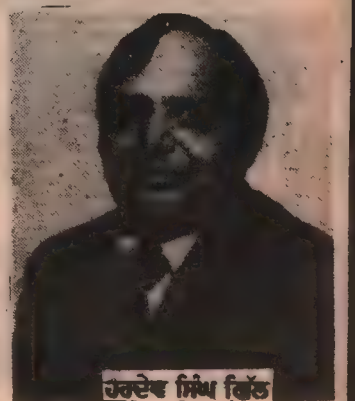
Street. Vancouver, B.C. (ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਨ ਸਾਫ਼ੀਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ)

ਉਥੇ ਮੁਵ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ, ਵੈੱਨਾਂ, ਪਿਕਅੱਪਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚਲੇ ਆਓ।
ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਓ।

Ph. 324-2311

324-5711

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਫਿਲਮ

ਦਰਪਣ

ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਬੀ.ਆਰ. ਕੈਂਪ ਵਿਚ

● ਜਾਪਦਾ ਹੈ 'ਇਨਸਾਫ਼ ਕਾ ਤਰਾਸ਼' ਤੇ ਗੀ ਬੀ. ਆਰ. (ਚੋਪੜਾ) ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਮਜ਼ਦੂਰ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਬੀ. ਆਰ. ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਪਾਲੀ ਹਿਲ ਦੇ ਇਕ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਕੁਰਸੀ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਹੱਥ ਤੇ ਪੈਰ ਕੁਰਸੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਨੋ' ਵਿਚ ਜਤਿੰਦਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨੁਸ਼ਾਂ 'ਚੋ ਪੁਨ, ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਰ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਤੇ ਏਨੀ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਵੀ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਐਕਟਿੰਗ ਦੀ।

ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੀ. ਆਰ. ਕੈਂਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਰਾਈ ਦੀ 'ਪੇਟ, ਪਿਆਰ ਅੱਧ ਪਾਪ' ਨਾਂ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀਰੋਇਨ ਹੈ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਔਰਤ, ਮਾਂ ਤੇ 'ਮੋਰੇਲਿਟੀ' ਜਾਂ ਸਦਾਚਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੁਰਾਈ। 'ਪੇਟ, ਪਿਆਰ ਅੱਧ ਪਾਪ' ਤੇ ਅਗਲਾ ਕਦਮ 'ਹਮ ਦੇ ਹਮਾਰੇ ਦੋ' ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਤੇ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੀ. ਆਰ. ਇਸ਼ਾਰਾ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ 'ਸਿਰਫਿਰ' ਦੀ ਦੁਲਹਨ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਮਰੀਸ਼ ਸਿੰਗਲ। ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ। ਗੀਤਕਾਰ ਅਨਜਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਬਛਨਾ। ਸੈੱਟ ਉੱਤੇ ਖੜੀ ਸੀ 'ਦੁਲਹਨ' ਬਣੀ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ ਫਿਲਮ ਸੀ 'ਸਿਰਫਿਰ'।

ਸ਼ਾਟ ਵਿਚ ਦੇਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ—
"ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੀਰੋ?"
"ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ।" ਪੁਨਮ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਟਾਰ-ਪ੍ਰੋਡਰ ਕਮਰ ਗੋਰਵ ਤੇ ਸੰਜੂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਲਈ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਹੈ। ਸੋਨੀ ਨਾਲ ਪੁਨਮ 'ਹੀਰ ਰਾਭਾ', 'ਸਵੇਰੇ ਵਾਲੀ ਗਾੜੀ' ਤੇ 'ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ' ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਸ਼ਿਤਲਵਾਜ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਡਰ ਹੋਰ ਬੀਵੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਪੁਨਮ ਦਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ? ਅਜੇ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣਾ "ਕੋਰੀਅਰ" ਬਣਾਉਣ ਵਲ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਜੋੜੀ ਬਣ ਜਾਵੇ।

ਕਿਉਂ ਯਹ ਛਾਂਵ ਬੜ੍ਹਤੇ ਹੀ ਡਰਮਗਾਨੇ ਲਗਤਾ ਹੂੰ
ਕਿਉਂ ਅੰਧੇਰਾ ਹੋਤੇ ਹੀ ਨੀਂਦੋਂ ਬੋ ਰਹਾ ਹੂੰ ਮੈਂ

ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ

ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਆਪਣੇ ਫਲੈਟ 'ਚੋ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਚੰਦਰੇ ਫੋਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਸਮਿਤਾ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਮਹਿਮਾਨ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਿਤਾ ਵੀ ਸਹੁਰੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਕੀ ਕਰੇ ਰਾਜ ਤਾਂ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ—ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ!

ਪਦਮਿਨੀ ਕੋਹਲਾਪੁਰੇ

ਬੰਗਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਦਮਿਨੀ ਕੋਹਲਾਪੁਰੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਫਲੈਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਵੇਂ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ ਐਡ-ਰੈਸ ਲਭ ਰਹੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ।

ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ

ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਆਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ 'ਮੰਬਨ' ਦਾ ਗੰਵਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, 'ਜਨੂੰਨ' ਦਾ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਆਦਿ ਬੇਸ਼ੁ-ਮਾਰ ਅਭੂੱਲ ਰੋਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਫੇਰ ਨਸੀਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੁੱਝੀ ਉਸਨੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪੰਗਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। 'ਸੁਨਯਨਾ' ਤੇ 'ਮਾਸੂਮ' ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਆ ਗਿਆ ਤੇ 'ਵੋਹ ਸਾਤ ਦਿਨ' ਵਿਚ 'ਸਾਈਡ' ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮ ਵਾਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਮਰ-ਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ ਮੰਨਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਵਿਚਾਰਾ 'ਤ੍ਰਿਸ਼ਕੂ' ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਲਟਕ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਸੀਰ ਦੇ ਮਾਝੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਰਤਨਾ (ਦੀਨਾ ਪਾਠਕ ਦੀ ਧੀ) ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ।

ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ-ਸਾਰਿਕਾ

ਫਿਲਮ-ਸਟਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਘਰਾਂ ਲਈ ਲਾਲਸਾ ਵੀ ਲਾਜਵਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਿਕਾ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਕੋਠੜੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਘਰ ਬਣਵਾ ਲਿਆ ਪਰ ਨਵਾਂ ਘਰ ਸਾਰਿਕਾ ਲਈ ਏਨਾ ਮਨਹੂਸ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਘਰ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆ ਗਈ। ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ

ਰੀਨਾ ਰਾਏ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੀਨਾ ਰਾਏ ਵੀ 'ਸਲੱਮਜ਼' (ਬੁੱਝੀ ਝੋਪੜੀ) ਤੇ ਨਿਕਲ ਕੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਆਈ ਤੇ ਫੇਰ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਤੇ ਬੰਗਲੇ 'ਚੋ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲੰਡਨ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ, ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ।

'ਫਿਲਮ 'ਸਿਰਫਿਰ' ਵਿਚ ਪੁਨਮ ਢਿੱਲੋਂ

ਅਨੁਰਾਧਾ

ਅਨੁਰਾਧਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਦੋਹਤਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਗਾਂਗੁਲੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜਿੰਦ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਪਰ ਵਿਚਾਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਕਾਰਨ ਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫਿਸਲਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੀ 'ਉਤਸਵ' ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਨੇ 'ਇਨ-ਸਾਫ਼ ਕੀ ਔਲਾਦ' ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਨੂੰ 'ਸਾਈਨ' ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਨਹਾਉਣ ਦੇ ਸੀਨ ਵਿਚ ਬਿਕਿਨੀ(ਟ੍ਰੀ-ਪੀਸ) ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਾਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਥੇ ਵੱਡੇ ਸਟਾਰ-ਨਾਨਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁੜ ਖਾਣਾ ਗੁਲ-ਗੁਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼। ਜੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਹੀਰੋਇਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸੋਚੇ ਤਾਂ ਬਸ ਖੁਦਾ ਖੇਰ ਕਰੇ।

ਪਛਾਣ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ

"ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਜਾਨ-ਵਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?"

"ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਧੋਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

"ਧੋਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?"

"ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਪਛਾਣ ਨਾਮ ਦੀ ਮੁਹਤਾਜ ਹੈ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਚਰਿਤਰ ਦੀ।"

- * ਤੇਰੀ ਗੁੱਤ 'ਤੇ ਆਲ੍ਹਣਾ ਪਾਉਣਾ, ਜੰਗਲੀ ਕਬੂਤਰ ਨੇ।
- * ਗੁੱਤ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰੇ, ਮੁੰਡਾ ਪੰਦਰਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਪਟਵਾਰੀ।
- * ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਨਾ ਬੋਲੀ, ਤੇ ਮੇਰੀ ਭਾਵੇਂ ਗੁੱਤ ਪੱਟ ਲੈ।
- * ਛੁੱਟੀ ਵੀਰ ਨੇ ਫੌਜ 'ਚੋਂ ਆਉਣਾ, ਨੀ ਦੇ ਗੁੱਤਾਂ ਕਰ ਲੈ ਭਾਬੀਏ।
- * ਤੇਰੀ ਗੁੱਤ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਠਾਣਾ, ਨੀ ਕੈਦ ਨਾ ਕਰਾ ਦਈ ਕੁੜੀਏ।

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ

ਨਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਲਿਕ

Narinder N. Malik

Barrister, Solicitor & Notary

ਜਾਇਦਾਦ, ਮਾਰਗੇਜ਼, ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ, ਐਂਗੇਡੇਵਿਟ, ਤਲਾਕ ਆਦਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ

ਏ. ਵੈਬਸਟਰ ਮੈਕਡਾਨਲਡ

A. Webster Macdonald, Sr.

Barrister And Solicitor

#202, 634 - 6th Ave. S.W.
CALGARY, ALBERTA T2P 0S4

Ph.(403)263-1300

Almond & Ring Ltd.

ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦਾ ਜਿਥੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠੇ, ਫੌਰਨ ਸਾਡੀ ਸਲਾਹ ਲਵੋ

For Your Insurance Needs:

Such as:

- * Auto Insurance
- * Home Owners
- * Farms Insurance
- * Commercial
- * Business

- * Medical Insurance
- * Travel Insurance

ABBOTSFORD CENTRE MALL

33655 Essendene Ave. Abbotsford, B.C.

(Next to Super-Value)

ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਫਰੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Please Contact Harjinder S. Deol

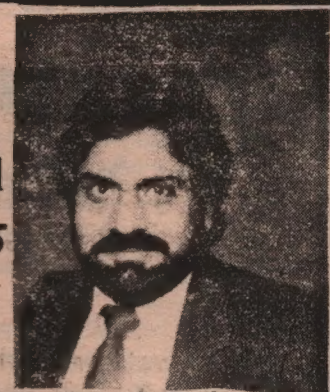
ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ

Bus. 530-5443 Res. 826-2868

29 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ ਘਰ

ਆ ਕੇ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫੋਨ: 584-9759

Harjinder S. Deol
BUSINESS MANAG. ADMIN.

ਸਵਰ

ਸਾਗਰ

ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨੋ ਨਾ ਭੁਲੋ

ਰੇਡੀਓ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਸੀ. ਜੇ. ਸੀ(CJJC 800 AM DIAL)

Sunday Entertainment:

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ

10⁰⁵ ਤੋਂ 11⁰⁰

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸ਼ਾਮ

7⁰⁵ ਤੋਂ 8⁰⁰Producer
Manjit Viridi

ਚੌਥਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ

ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ
ਦਾ ਵਕਤ

ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼
ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ

ਸਾਡਾ ਘੋਲ
ਸਾਡਾ ਬੋਲ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ
ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ
ਉਨਤੀ ਲਈ!

ਜੁਲਾਈ 29 - ਅਗਸਤ 6
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.
1984

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਖੇਡਾਂ : ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ, ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ

ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ,
ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਾਂ
ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ

(ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ 30 ਮਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉਤੇ
ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਮਹਾਨ
ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗੇ ਆਓ!

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮੀਜ਼ਬਾਨੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ (ਜੋ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੀ
ਸਬੰਧਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੀ. ਓ. ਬਾਕਸ 4623 ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਟੈਲੀਫੋਨ : (604) 681- 5020

ਧਾਰਮਿਕ

ਦਰਪਣ

ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ

ਕਿਸਤ ਚੋਬੀ

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ(ਮਿਨੀਟੋਬਾ)

ਕਰਤਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ, ਦਾ ਆਰੰਭ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :

ਓਅੰਕਾਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਤਪਤਿ।

ਓਅੰਕਾਰਿ ਕੀਆ ਜਿਨਿ ਚਿਤਿ।

ਓਅੰਕਾਰਿ ਸੈਲ ਜੁਗ ਭਏ।

ਓਅੰਕਾਰਿ ਬੇਦ ਨਿਰਮਏ।

(929 : 19)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ : ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ 'ਓਅੰਕਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਜਗਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਮਹਾਨ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੋਈ ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਨੇ ਹੀ ਧਰਮ ਗਰੰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਨੂੰ :

ਓਅੰਕਾਰਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਉਪਾਈ।

ਸਭੁ ਖੇਲੁ ਤਮਾਸਾ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ। (1061 : 15)

ਏਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ :

ਓਅੰਕਾਰਿ ਉਤਪਾਤੀ।

ਕੀਆ ਦਿਨਸੁ ਸਭ ਰਾਤੀ।

ਵਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਪਾਣੀ।

ਚਾਰਿ ਬੇਦ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ।

ਖੰਡ ਦੀਪ ਸਭਿ ਲੋਆ।

ਏਕ ਕਵਾਵੈ ਤੇ ਸਭਿ ਹੋਆ। (1003 : 17)

ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ, ਈਸਾਈ ਮਤ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਲੋਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਈ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹੇਰਾ, ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਆਕਾਸ਼, ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਧਰਤੀ, ਘਾਹ, ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਦੇ ਬੀਜ, ਅਤੇ ਫਲਦਾਰ ਦਰਖਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਤਾਰੇ ਬਣਾ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਜੜ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਵੇਲ, ਮੱਛੀ, ਕੱਛੂ ਆਦਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਣ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀਆਂ, ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤਾ। ਛੇਵੇਂ ਦਿਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਘੋੜੇ, ਹਾਥੀ, ਬੇਰ ਆਦਿ ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਗੰਗਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੇਪ, ਕਿਰਲੇ, ਕਿਰਲੀਆਂ ਆਦਿ ਜਾਨਵਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਏਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਨਾਮ ਦਾ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਹੋਵਾ ਨਾਮ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਲੋਂ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ, ਆਕਾਸ਼, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਤੇ, ਸਰਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਛੇਵੇਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਈਸ਼ਵਰ ਵਲੋਂ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਰੱਬ ਬਹੁਤ ਖੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸਰਵ-ਸਮਰਥ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲਾਉਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਸ਼ਟ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਵਾਕ ਨਾਲ, ਇਕ ਪਲ ਅੰਦਰ ਹੀ, ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਪੁਜੀ ਦੀ 16-ਵੀਂ ਪਉੜੀ ਵਿਚ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ :

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ।

ਤਿਸੁ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ।

ਆਕਾਰ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਕਥਨ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਖੀਂ ਦਿੱਸਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਾਸਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਦਰਿਆ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਭਾਵ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵ ਚਲਣ ਫਿਰਨ ਲੱਗ ਪਏ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਓਅੰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ :

1. ਓਅੰਕਾਰ ਰੰਗ, ਰਾਗ, ਰਵਤਾਰ, ਤਾਪਮਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਇਕ ਸੱਚ ਹੈ।

2. ਸੰਸਾਰ ਰੰਗ, ਰਾਗ, ਰਵਤਾਰ, ਤਾਪਮਾਨ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਦੂਸਰਾ ਸੱਚ ਹੈ।

3. ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸੱਚ, ਰੰਗ ਰਾਗ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਸੱਚ ਦਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਤਿੰਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪੰਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ :

ਵਰਨੁ ਜਾਤਿ ਚਿਹਨੁ ਨਹੀਂ ਕੋਈ,

ਸਭੁ ਹੁਕਮੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉਪਾਇਦਾ। (1075 : 13)

ਰੰਗ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਨਕਸ਼-ਨੁਹਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਓਅੰਕਾਰ ਸੱਚ, ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਨਕਸ਼-ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਸੱਚ, ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਰੰਗ ਰੂਪ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਓਅੰਕਾਰ ਤੋਂ, ਰੰਗ ਰੂਪ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵੀ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੀ ਹੈ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ, ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ, ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਸਾਂ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣਾ।

ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਆਕਾਰ-ਰਹਿਤ ਸਚਾਈ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤਰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕੁਝ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਰੂਪ-ਰੰਗ, ਆਵਾਜ਼-ਰਾਗ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਰਵਤਾਰ ਦਾ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਰ। ਇਹ ਰੰਗ, ਰਾਗ ਅਤੇ ਰਵਤਾਰ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਇਕ ਨਿੰਗਰ ਸਚਾਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਤਰ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ :

“ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਰਵ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੱਚ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਨੌਸ ਸੰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ ? ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ? ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਝੂਠ ਜਾਂ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਓਹੋ ਜੇਹਾ ਹੀ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ?”

ਕੋਈ ਅਤਿ ਉਤਸੁਕ ਸ਼ਾਤਰ ਇਹ ਪੁੱਛਨ ਵੀ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ : “ਜੇ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੱਥ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਗਣਿਤ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇਕ ਵਿਵੇਕ ਰਹਿਤ ਗੱਲ ਹੈ। ਜੇ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਆਕਾਰ-ਹੀਣ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਹ ਗੁਣ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਤੱਥ ਇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਅਸੰਭਵ ਜੇਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਕ ਚੰਨ ਅਨੇਕ ਅਤੇ ਨਿਰ-ਆਕਾਰ ਚੰਨ ਆਕਾਰ ਕੱਢਣਾ, ‘ਕੁਝ ਨਾ’ ਵਿਚੋਂ ‘ਕੁਝ’ ਕੱਢਣ (to get ‘something’ out of ‘nothing’) ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਤਾਰਕਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਕ ਬੇਤੁਕਾ ਜੇਹਾ ਕਥਨ ਹੈ।”

ਸ਼ਾਤਰਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਪੁੱਛਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਬਰੀਰ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ।

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਈ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਝੂਠ ਅਤੇ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਸ ਮ੍ਰਿਗ-ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ (mirage) ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਅਤਿ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨ, ਥਲ ਵਿਚ ਜਲ ਦਾ ਝੁਲੇਖਾ ਪਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨੇਤਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਝੁਲੇਖਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਹਨਾਂ ਦਰਸ਼ਨ-ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਠੀਕ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਤਰ ਵੀ ਇਕ ਝੁਲੇਖਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਆਖਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਾਗ ਹੀ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜਗਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ :

ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ,

ਸਚੈ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸੁ। (463 : 13)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਵਾਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਤਰ ਪ੍ਰਤੀ, ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਸਤ ਜਾਂ ਅਵਾਸਤਵਿਕ ਨਾ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅੰਦਰ, ਜਗ ਰਚਨਾ ਲਈ ‘ਝੂਠ’, ‘ਸੁਪਨਾ’, ਬਾਦਰ ਕੀ ਛਾਈ’, ‘ਜਲ ਤੇ ਬੁਦਬੁਦਾ’ ਅਤੇ ‘ਬਾਲੂ ਕੀ ਭੀਤ’ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ

ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਤ੍ਰ ਸ਼ਬਦ-ਸਮੂਹ, ਅਲੰਕਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਾਤਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਲੈਣ ਦੀ ਝੁੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਇਹਨਾਂ ਰੂਪਕ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਥੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਵਾਲੇ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ :

ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਬੁਦਬੁਦਾ,

ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਨੀਤ।

ਜਗ ਰਚਨਾ ਤੈਸੇ ਰਚੀ,

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨ ਮੀਤ। (1427 : 13)

ਜਗ ਰਚਨਾ ਸਭ ਝੂਠ ਹੈ,

ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਰੇ ਮੀਤ।

ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਬਿਹੁ ਨ ਰਹੈ,

ਜਿਉ ਬਾਲੂ ਕੀ ਭੀਤ। (1428 : 17)

ਰਾਮ ਗਇਓ ਰਾਵਨੁ ਗਇਓ,

ਜਾ ਕਉ ਬਹੁ ਪਰਵਾਰ।

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਬਿਹੁ ਕਵ ਨਹੀਂ,

ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਸੰਸਾਰਿ। (1428 : 18)

ਜੋ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ,

ਪਰੇ ਆਜੁ ਕੇ ਕਾਲ।

ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਲੇ,

ਛਾਡਿ ਸਗਲ ਜੰਜਾਲ। (1429 : 1)

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ :

ਗਰਬੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ਦੇਹ ਕੋ,

ਬਿਨਸੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮੀਤਿ। (1428 : 10)

ਝੂਠਾ ਤਨੁ ਸਾਚਾ ਕਰਿ ਮਾਨਿਓ,

ਜਿਉ ਸੁਪਨਾ ਰੈਨਾਈ। (219 : 7)

ਸ਼ਾਤਰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਵਿਚ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੋਨਾਂ ਲਈ, ‘ਝੂਠਾ’ ਅਤੇ ‘ਸੁਪਨਾ’ ਪਦਾਂ ਦਾ ਅਲੰਕਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ, ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਸਾਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ, ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ ਵਿਚ, ਬੜੇ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ :

ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਚਾਲਸੀ,

ਕਿਸ ਕਿਉ ਮੀਤੁ ਕਰੇਉ।

(936 : 4)

ਰਾਣਾ ਰਾਉ ਨ ਕੋ ਰਹੈ,

ਰੰਗੁ ਨਾ ਤੁੰਗ ਫਕੀਰੁ।

ਵਾਰੀ ਆਪੇ ਆਪਣੀ,

ਕੋਇ ਨ ਬੇਹੀ ਧੀਰ। (936 : 6)

(ਚਲਦਾ)

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੂਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿਟ ਨੰਬਰ-----

ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ-----

FREE GIFT

S. & S. INSURANCE

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

15 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 29 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ - 9.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਰਾਤ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਫਤਰ ਐਤਵਾਰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

FRASER St. Ph. 321-6442

Ph. 324-2311

324-5711

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

AUJLA BROTHERS

PROUDLY PRESENT

A.S. Kang, Parmjit Pummy
& Party

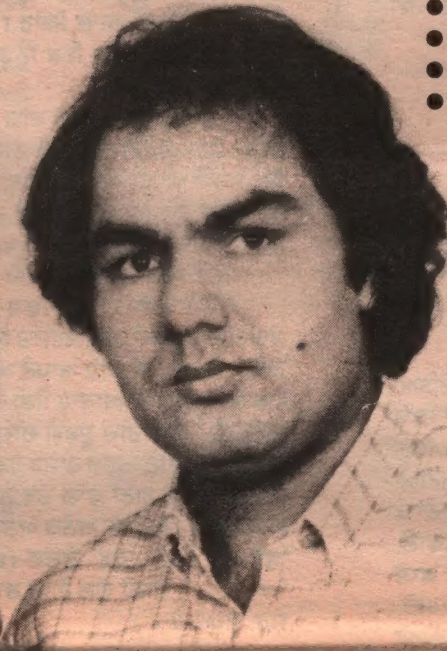
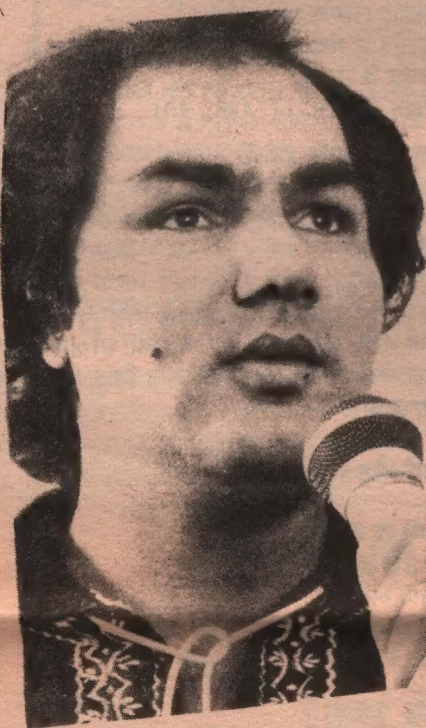
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ, ਗਜ਼ਲਾਂ, ਡਾਂਸ ਅਤੇ ਹਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਕ
ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਾ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਮ
ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

Performer : Rana Singh Aujla

ਹਿਟ ਗੀਤ

- ਜੱਟੀ ਭੁਲਭੁਲ ਵਰਗੀ
- ਧੀਆਂ ਧਨ ਪਰਾਇਆ
- ਸੋਹਣੀ ਝੁੰਬ ਚੱਲੀ
- ਛੱਟੀਆਂ ਵੀਕ ਦੀਆਂ

- ਲੰਬੜਾਂ ਦੀ ਨੂਹ ਨੱਚਦੀ
- ਹੁੰਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਪਿਆਰੇ
- ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗਵਾ ਲਈ ਤੂੰ
- ਗਿੱਧਿਆਂ ਦੀਏ ਰਾਣੀਏ

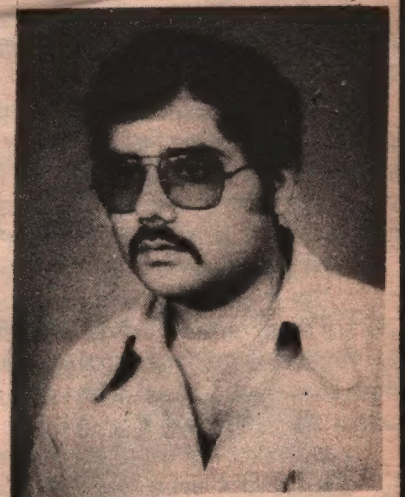

A.S. Kang : ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਜਾਣ ਵਾਲੀ
ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿੰਗਰ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗੀਤ
ਇੰਗਲੈਂਡ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਆਮ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Paramjit Pummy : ਜਿਸਦੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਉਭਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ,
ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਗੀਤ ਅੱਜ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਵੱਜਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਜਿਵੇਂ ਜੱਟੀ ਭੁਲਭੁਲ ਵਰਗੀ, ਛੱਟੀਆਂ ਵੀਕ ਦੀਆਂ।

ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ
ਤਬਲੇ ਤੇ ਕਮਾਲ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ

ਸਰਵਣ ਕੁਮਾਰ
ਢੋਲਕ ਮਾਸਟਰ

ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪੁੱਜੋ
ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਮਾਰਚ 3, 1984
ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ
(8th & Canada Way)
Show Time - 7.00 P.M.
Door Open - 6.00 P.M.

Ticket : \$8, \$10

ਹੋਰ ਪੁੱਛ ਗਿੱਫ ਲਈ

(403)-539-7631

Rana ਰਾਣਾ

ਮਾਨ ਵੀਡੀਓ 321-6667

ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :-

ਅਮਰ ਫੁਡਜ਼, ਐਬਟਸਫੋਰਡ - (604)853-6458

ਅੰਬੀਕਾ ਫੁਡਜ਼, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ - 327- 0295

ਸਮਰਾ ਬਰਦਰਜ਼, ਡੇਲਟਾ - 581-2919

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਫੋਟੋ ਸਟੁਡੀਓ 321-6667

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ :

25 ਫਰਵਰੀ, 1984 - ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ

26 ਫਰਵਰੀ, 1984 - ਵਿਲੀਅਮਸ ਲੇਕ

4 ਮਾਰਚ, 1984 - ਨਨਾਇਮੋ

10 ਮਾਰਚ, 1984 - ਐਡਮਿੰਟਨ, ਅਲਬਰਟਾ

11 ਮਾਰਚ, 1984 - ਕੈਲਗਰੀ, ਅਲਬਰਟਾ

ਸੋਹਣ ਢੋਲਾ
ਹਾਸਿਆਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ